

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 90 на Министерския съвет от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2017 г. – 31.12.2017 г.	Дата: 19.06.2017 г.
Контакт за въпроси: Христо Кьосев	Телефон: 02/9217 660

1. Дефиниране на проблема

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Месечната стипендия на студентите, приети съгласно Постановление № 103 на Министерския съвет от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и Постановление № 228 на Министерския съвет от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България, и на чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен, е увеличена, считано от 01.09.2015 г., от 105 лв. на 150 лв. (ДВ, бр. 58 от 31.07.2015 г.).

В периода 2013 г. - 2017 г. броят на обучаваните студенти по двете постановления се увеличи от 1174 (2013-2014 учебна година) на 1700 (2016-2017 учебна година). Същевременно към настоящия момент размерът на стипендията значително изостава от реалните разходи за издръжка на обучението.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

По-голямата част от студентите, обучаващи се по горепосочените постановления, произхождат от райони с нисък жизнен стандарт. Ниският размер на стипендията разколебава младите ни сънародници зад граница за обучение в Република България, особено когато имат възможност да се обучават в съседни страни, предлагащи значително по-високи стипендии. Настоящият размер на стипендията демотивира за обучение в български висши училища и чуждестранните студенти, кандидати за участие в образователния обмен със страните, с които Република България има двустранни договорености.

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени чрез приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 90 на Министерския съвет от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации (Постановление).

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на Постановлението.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите

на действащата стратегическа рамка?

Целта на Постановлението е повишаване размера на стипендията за студенти - чужденци, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по съответни актове на Министерския съвет. Това следва да допринесе за осъществяването на националната политика за привличане към родината на младите ни сънародници зад граница, би подпомогнало повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната студентска мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

Целта на Постановлението допринася за осъществяване на приоритетите, заложи в:

1. Националната стратегия за българските граждани и историческите български общности по света, приета с Решение № 30.41 на Министерския съвет от 23.07.2014 г., общата цел на която е създаване на политическа рамка за изграждане на комплексна, дългосрочна и интегрирана държавна политика за българските граждани и историческите български общности в чужбина;
2. Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г., съгласно която желаната насока за развитие на висшето образование е превръщането на България в силен и привлекателен регионален център за модерно висше образование с европейски профил, атрактивен за студенти от Европа и света.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Основните заинтересовани страни са следните:

1. държавни висши училища и научни организации в Р България;
2. студенти - чужденци, приети за обучение в държавни висши училища и научни

организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по актове на Министерския съвет, когато отпускането на стипендии е изрично предвидено в тях.

Съгласно Регистъра на висшите училища (<http://rvu.mon.bg/>) държавните висши училища са 37 на брой.

Ориентировъчният брой на заинтересованите физически лица, съгласно чл. 4, ал. 1 от Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина е 1000 (с ежегодно натрупване).

Ориентировъчният брой на заинтересованите физически лица, съгласно чл. 3, ал. 1 от Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България е 150 (с ежегодно натрупване).

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки.

Вариант 0 – неприемане на действие. Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. Нулевият вариант се основава на позицията, че идентифицираният проблем би се саморазрешил без каквато и да е регулативна намеса.

Ако се приложи Вариантът „Без действие“, същият няма да допринесе за осъществяването на националната политика за привличане към родината на младите ни сънародници зад граница, да подпомогне повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и да стимулира трансграничната студентска мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското

висше образование.

Липсват субективни и обективни данни, от които би могло да се направи извода, че проблемът може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото, Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса.

Приемане на Постановление, в което е посочено, че размерът на месечната стипендия на студенти - чужденци, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по актове на Министерския съвет (когато отпускането на стипендии е изрично предвидено в тях) следва да бъде увеличен от 150 на 200 лв.

Това следва да допринесе за осъществяването на националната политика за привличане към родината на младите ни сънародници зад граница, би подпомогнало повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната студентска мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0. При прилагането на нулев сценарий запазването на текущото състояние на правната уредба ще продължи да разколебава младите ни сънародници зад граница за обучение в Република България, особено когато имат възможност да се обучават в съседни страни, предлагащи значително по-високи стипендии. Досегашният размер на стипендията демотивира за обучение в български висши училища и чуждестранните студенти, кандидати за участие в образователния обмен със страните, с които

Република България има двустранни договорености.

Крайни потърпевши от липсата на регулативна намеса ще бъдат студентите - чужденци, приети за обучение в държавни висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по съответните актове на Министерския съвет. Това са основно българи в чужбина и/или граждани на Република Македония, които при Вариант 0 ще бъдат демотивирани да се обучават в българските държавни висши училища.

Крайни потърпевши от липсата на регулативна намеса ще бъдат и самите държавни висши училища в Р България, защото Вариант 0 ще попречи на повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и няма да способства за стимулиране трансграничната студентска мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

Неприемането на Постановлението ще възпрепятства осъществяването на националната политика за привличане към родината на младите ни сънародници зад граница и повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда.

В резултат на анализ на ситуацията се налага изводът, че проблемът не може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1. В процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни последици в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса.

Прилагането на Вариант 1 не би следвало да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и не би следвало да има и отрицателни екологични и други негативни ефекти, включително не би следвало да доведе до промяна в административните тежести за бизнеса.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. Не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни.

Вариант 1. Приемането и прилагането на Постановлението би следвало да окажат положително въздействие в социален и икономически план.

Предприемането на регулаторна намеса (Вариант 1) би подпомогнало повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната студентска мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

В този смисъл Вариант 1 би имал положителен ефект спрямо държавни висши училища в Р България и студентите - чужденци, приети за обучение в държавни висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по съответните актове на Министерския съвет. Това са основно българи в чужбина и/или граждани на Република Македония, които при Вариант 1 ще бъдат по-мотивирани да се обучават в българските държавни висши училища.

На основание горепосоченото се налага извод, че прилагането на Вариант 1 ще стимулира в по-голяма степен младите ни сънародници зад граница за обучение в Република България.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са установени възможни рискове от приемането на нормативната промяна.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението няма ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Приемането и действието на Постановлението не са свързани с нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те:

С Постановлението не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

Актът не засяга микро-, малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

Проектът на Постановление не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна

оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Мария Фъртунова, директор на дирекция „Висше образование“ (ВО)

Дата:

Подпис: